

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Hegyző évre 5 firt — kr. Negyedévre 1 firt 50 kr.
Félévre . . . 2 . . . 50 . . . Egy szám ára . . . 12 kr.

Külözet az év folytat minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: III. TIZED, KÖNYÖK-ÚTCZA, 121 SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 186. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 3 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árlenzegedés adatik.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

A választás után.

Lezajlott tehát az első választás napja és fájdalom, hogy eredmény nélkül, mert a hat jelölt közül egyik sem kapta meg az általános szótöbbséget és így még egy második választással és ennek izgalmával állunk szemben.

Öszintén sajnáljuk, hogy e választás így, eredmény nélkül végződött, mert városunk legalább meg lett volna kimélve azon újabb izgalmaktól, melyeknek most még pár hétig ki lesz téve és nem látható volna kebelében azon kalandozva zarándokoló hamis prófétákat és apostolokat, kik bennünket most még gyakrabban, mint eddig látogatásaikkal és izgatásaikkal meg fognak tisztelni azért, hogy a népek már a nélkül is felszigazott szentélyét saját céljaikra kizsákmányolják. De legyenek érte felelősök azok, kik a város érdekeivel és ezt bátran meg merjük mondani — semmit sem törődnek, hanem csak saját céljaikat, önérdelkeiket szem előtt tartva, sem Istent, sem embert nem kimélnék; a nép előtt a hatóság iránti tiszteletlenséget szítják és úton-útfélen prédikálják; a népet félrevezetik, hogy így aután magok emelkedhessenek felül.

Tudjuk, hogy a „Kecske” mai száma tele lesz győzelemli hozsánakkal, tudjuk, hogy hangja most még fenhéjzőbb, elbizakodottabb lesz, mint szokott lenni és hogy a kormánypárt elleni izgatásai és szidalmazásaiabban igyekszik fog maga magát felülmúlni. Tele is lesz választó polgárai elhívásának magasztalásával, beszélni fog szokott modorában, győzelemi mámorral a kormánypárt által fölött korcskedések, lélekvisárlások, etetés, itatásról és ki tudja, hogy még miről és meg fogja

magyarázni olvasóinak, hogy ez mind nem használt semmit, mert a függetlenségi párt elveinek magasztossága mindezek dacára győzelemesen került ki a választási urnából.

Hallgatni fog azonban azon pártatlan üzemlekről, melyeket a választás előtti napokban jelöltjeik és korteseik véghez vittek és a minőkhez hasonlókat eddig nálunk nem is láttunk. El fogja hallgatni azt, hogy „Fel a küzdelemre”, „Ugron Gábor itt van”-féle falragaszokkal az egész várost elárasztották, a kormánypárt plakátjait tervszerűleg beragasztották, arról sem fog szólni, hogy a választás előtti éjszakán jelöltjeik minden tizedben etettek, itattak a már hírhedt vált negyvennyoloz krajczáros estélyeiken. Nem fog szólni arról, hogy jelöltjeik házról-házra jártak, és hogy még félegyházi korteseik egész legiója is részt vett a választási küzdelemben és segített nekik a népet felvilágosítani! Minden tizedbeni kortestanyájukon izgató beszédek tartottak, arra hivatkozva, hogy nem jöttek mandátumot kódulni; beszéltek királyi tanácsosokról, kereszt-vitézokről, felhasználták az izgatás minden nemeit, csak hogy a népet félrevezetve czélt érjenek. Nem törődve a város lakosságának jól fellogott érdekeivel, izgattak a kormány ellen, pedig láthatják, hogy a kormány a választásoknál az egész országban fényesen győzelemeskedett. Terjesztették a szellemi mélylet, felhasználták a bódítás minden nemeit, hogy győzelemeskedjenek, a felelősséggel azonban nem törődnek.

Ilyen eszközökkel, ilyen apparatussal sikerült is nekik néhány szótöbbséget nyerni. A mi pártunk nem rendelkezik az izgatás oly sok nemével és nem is versenyezhet velük e téren,

mindennek dacára bizunk a választó polgárok higgadt gondolkodásában és reméljük, hogy a második, döntő választásnál elveink diadalra fognak jutni.

A képviselő-választások.

A választások egy választás és néhány pótválasztás kivételével az egész országban be vannak fejezve, és így ennek lefolyásáról, eredményéről, valamint a pártok arányáról ma már végleges ítéletet alkothatunk.

A szabadelvűpárt fényes győzelmet aratott, mert nemcsak eddigi többségét megtartotta, hanem a nagy küzdelemből még jelentékenyen megszaporodva tér elő, a menyében az ellenzékől összesen ötven kerületet hódított el, míg ő csak összesen harmincz kerületet veszített, tiszta nyeresége tehát összesen húsz kerület.

Ezen győzelem annál fényesebb, mert az ellenzéki pártok, tekintettel az öt éves mandátumra, mindent elkövettek, hogy a szabadelvűpárt erejét megtörjék. Az ellenzéknek úgy vezérferfiak, mint próbb ember kerületekről kerületre vándoroltak és házalnak, a mérlegbe vetették úgy fényes szónoki képességeiket, mint izgatási tehetségüket és ügyességüket; némely kerületben egész a fanatizmusig fölingerelték a népet és odavitték a katonaság és esendőség esendét és rendet föntartó szuronyai és golyói elé, némely helyen egész anarchiát idézve elő, úgy annyira, hogy a lefolyt választások alatt a zavargó elemek fékmentartására egy egész haderőt kellett az országban mozgósítani.

S e nagy ellenzéki apparatust, izgatás dacára a magyar nemzet bizalma a többséget ismét a szabadelvű pártknak adta. Fényes bizonyítéka ez a magyar nép józanságának, művelt értelmének, melyre nem bat az izgatás, nem hatnak a csábzavak és phrassikok, hanem egyedül józan észnek sugallatát követi. Fényes bizonyosága ez annak, hogy a magyar nép meguntá már az örökös negatíot, s az ideális elérhetetlen czélok után való törekvést és küzdest, s ép ezért követi azt a pártot, mely czélu tűzte ki a magyar állam megszilárdítását a köz-művelődési és közzgazdasági állapotok folytonos javítását, és a nép érdekeinek kielégítését.

Ezen munkálkodott a szabadelvű párt eddig is; minden elfogulatlanul és részrehajlatlanul gondolkozó kénytelen elismerni, hogy a szabadelvűpárt és a kormány az esetetl irányokban eddig is sokat tett és kötelességeit ez irányban teljesítette; elismerte ezt a magyar nemzet is azzal, hogy a szabadelvűpártknak a többséget, még pedig a voltnál sokkal nagyobb többséget, ismét megadta.

A nemzet sorsa öt évig ismét a szabadelvűpárt kezében lesz, a magyar nemzet az ő kezébe tette azt, s hogy ezt megbánni oka sohasem lesz, arról biztosít e pártknak multja és eddigi működése, a mely hogy üdvös volt, bizonyítja a nemzet tanúsított elismerése és bizalma.

Mit hisznek a fekete kontinensen.

(Felolvatta Laczkó Dező a kecskeméti Felolvasó Társaság 1887. márczius 15-én rendezett összejövetelén.)

Ki ne hallott volna a régi ethnografia egyik-másik csodájáról, az egyházi emberek, kik lábuk terjedelmes talpát napernyőknek használták, vagy a törökökről, kik alvásközben egyik fölkre fekdtek, míg a másikkal takaroztak; voltak felefüji, egyszerű s egyházi emberek is, sőt voltak szájnélküliek is, kik a virágok és a gyümölcsök szagával táplálkoztak — és ezek vagy más illyéle csodás lények hazájának Afrika, a fekete kontinens, tartottak.

A kevés földrajzi ismerettel bíró ember a kellemet és szépet keleten, a borzasztót és hiteltelent délen kereste. A kelet a költőnél is pompájáról lett híressé, a kevésbé ismert dél pedig csak fanatikus vallásairól, rabzolgakereskedéseiről és emberevéséről híresedett el. A fehér ember borzadt a kegyetlen fekete embertől, mert ilyennek képzelte az ördögöt, a fekete pedig viszont a sokszor még kegyetlenebb fehértől, mert ő meg fehér ember bőrébe bujtató a gonosz szellemeket.

A civilizációnak századok óta zászlovívó, az idegen kontinenseken legsikeresebben gyarmatosító angolok, sikereiket számtalan és ártatlanul elhullott áldozat vérével szennyezték be. Délafrika gyarmatosításánál úgy az ő, mint a hollandok, a későbbi boerok, minden lépését a legkegyetlenebb halál kísérte, ez idegen földön a szegény, jóformán védtelen busmant erdei vadnak tekint-

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA

Az ibolya örültje.

— Elbeszélés. —

Hegj be szép leány volt a maga idejében Vári Orszi! . . . Ritkította páriját! A maga idejében? . . . Igen, mikor még nem volt több 18 évesnél; mikor még az a karsú, magas termetű, az a holló barna haja és az arcképek szeméi mintegy elbűvölték a rája nézőt; midőn csengő hangjával versenyt énekelt a fülemilével, mely énekét ha a fülemile énekével kellett volna összehasonlítani, melyik a bájosabb, melyik a szebb, melyik a főnségesebb? bizonyára nem ítült volna ki az összehasonlítás az ő kárára; mikor a legényekkel kaczerkodott, . . . midőn lenézte kevésbé szép vetélytársnőit! . . .

De vajjon mi ninesen kítve a természet romboló hatásának? Vajjon ki ellenkezik a természet kérékületlen törvényével: mindennek el kell hervadni?

Bizonyára senki sem kivétel ez alól. . . Vári Orszi, mond csak, hová lett a te szépséged, hová lett a te junói alakod, az a fülemile énekével versengő dalod? Hová lett a te büszkeséged; és mindenek fölött hová lett a te ép, tökéletes eszed?

Örült vagy! Szemeid fényét megtörte a sok sirás, alakod roskatag, barna hajad ősz, zilált; a fésűnek rajta semmi nyoma; ruhád piszkos, rongyos; viselkedés kétségbeesett! . . .

Miért ülsz napokon át egy helyen, miért sirsz órahosszat; miért nem válaszolsz senki kérdésére mással, mint az általad folyton dúdolt dallal:

Hozza nekem Jánoskám az ibolyát,
Abból fonok én magamnak koronát;
Azt tesszem majd holló barna hajamra
És úgy megyek Jánosommal templomba?

Miért törsz, zúzász, rombolsz néha mindent, mi kezod ügyébe akad? Miért kinzod magad éhhel, szomjial? Miért téped folyton kevesbedő hajfirtjeidet?

Feljel ezekre! . . . Nem felelsz . . . Hagyjuk e szegény örültet békével; tőle úgy sem tudhatjuk meg sorsát; kérdézősködőnk régebbi ismerőseitől, és azok majd elmondják nekünk e szomorú történetet.

Ritka szépség volt leány korában Vári Orszi; ritka szép, de szépségére büszke, mint egy páva a tollaira; midőn vasár- és ünnepnapokon ünneplő ruháiban a templomban megjelent, oly kihívóan tekintett végig kevésbé szép társnőin, hogy azokban az irigység érzetén kívül félelem is támadt.

Az utána menő ifjak seregének feltűnt ez elbizakodás és góg, de sokkal inkább szerettek mindnyájan e büszke szépséget, sem mint valaki e rút hibájára figyelmeztetni merne volna, vagy csak önmaguk közt is megróni.

Minden legény igyekezett kegyét megnyerni; mindenki vágyott keze után, de kérékint fellépni egynek sem volt bátorsága, mert féltek a ridég gúny és kiutasítástól, mi e büszke lányknak mindig akajain állt.

Vári Orszi minden legénynyel egyformán báud, mindenkivel egyaránt kaczerkodott és mindenkivel egyformán érezetel szeszélyeit; egyet sem tüntetett ki a többiek fölött valami kiválón, egynek sem nyujtott több reményt mint a másíknak, úgy hogy imádóik maguk sem tudták, ki közöttük a szerencsésebb, kinek lehet több reménye? . . .

Volt azonban a falu legényei közt egy, ki a többiek közül kitűnt mind alakra, mint jellemre; ez Angyal János volt. Szép, derék termettel, elhatározott tette kész jellemmel bíró egyén, kinek föhűsága a becsületébe helyezett büszkeség volt. Ő szerette Vári Orszi ügy, mint férfi valaha szerethetett, de azért nem tűrte el úgy szótlanul imádottja szeszélyeit, mint a többiek.

Látogatása sem volt oly mindennapi, mint többi társaié; s ha ott volt is imádottjánál, sohasem beszélt magáról, vagyis az „én”-ről, hanem mindig más közömbös dolgokról; nem dicsekedett előtte érzelmeivel, nem emlegette előtte szüntelenül „folyton égő, meg nem szűnhető” szerelmét, mint a férfiak legnagyobb része szokta; ha nem beszéltek akjai helyett mely, benső s kifejezesteljes szeméi, melyeket ha Vári Orszi föggesztett, többet tudhat meg belőlük, mint a menyit ajk elmondani képes; szemében az esdés, vágy, epedés annyira ki voltak fejezve, hogy Vári Orszi megérezte e két szemnek hatását, ha belőlük nézett.

Angyal János tudta, mily kaczer és szeszélyes Vári Orszi, és épen ezért igyekezett mindazt elkerülni, mi által maga ellen kelthetne e szeszélyeket; tudta, illetőleg gondolta, hogy érzelme talán viszonzatik, de azért sohasem tett arról említést.

Ő így gondolkozott: ha szeret, akkor sohasem késő; ha nem szeret, akkor mind egy, akár most, akár később kapom a kitutasítást; ő e hallgatással akarta megnyerni először e leány szerelmét, és e szerelem hatásával idővel megtörni Vári Orszi kaczerbűb és szeszélyeit; s ime, a mit a többiökkel hízlegés, csúszás-mászás után sem bírtak elérni, elérte ő a hallgatással!

Vári Orszi Angyal János menyasszonya lett! Mily másként viselte ő magát meny-

asszonya irányában, mint a többi völegények szoktak. Sohasem dicselkedett, miként fogja majd ő választottját boldogítani; nem hízlegett feltűnően menyasszonyának; kéréseinek engedelmesskedett, de szeszélyei és kaczerbűbáért megróttá.

Sok, nagyon sok kellemetlen perze volt e miatt imádottjával, sokszor a sirásig felbőszított menyasszonyát, kinek ha türelme elfogyott s keményen szolt völegényére, ez felsóhajtott: „Oh Orsziem, ha tudnád mennyire szeretlek, nem bínnál így velem!”

Ennyiből állott szerelmének emlegetése; s ez tökéletesen elég volt arra, hogy Vári Orszi völegénye karjaiba rogyva kérjen tőle bocsánatot.

Ime, ennyire megszelidítette ő komoly magatartásával a szépségére büszke leányt!

Jött a tavasz, felelőbrevén a természet teli álmból, elhasznált fehér köntöse helyett felvéve a zöld, tarka-barka virágoktól illatozó remek palástját; jön a tavasz, az életadó tavasz, hozva mindenkinek valami ajándékot, kinek kellemet, kinek kellemetlent.

Kedves hírnöke a tavasznak a szép kék ibolya már megjelent, hirdelve: utánam jön a ti jötevőtök, a ti táplálótok és éltetőtök a tavasz!

Tavasza volt elhatározva Angyal János és Vári Orszi egybekelése. Mily gyors és mégis mily lassú léptekkel halad az idő a jegyesekre nézve, azt csak oly ember képes megmondani, ki már ezeket átélté. Jánosnak minden percz egy örökkévalóság volt; alig bírta várni a napok rendes múlását; ő rohanni akart előre, előre a még nem izlett boldogság felé, midőn majd egészen övének mondatja Orsziékéjé. . . .

Elérkezett végre a lakadalom előtti nap! és Vári Orszi most arra kéri völegé-

tették, a kit, ha bárhol is, megpillantottak, egyszerűen lelőttek. De nemcsak itt, mondhatjuk, Afrika minden részén az első gyarmatosítók a fehér ember emléket a négernek előtt utalatosá téve. Innen magyarázható aztán, hogy Afrika földrajzi megközelítése újabb időkben is oly sok és ártatlan vérdrogozt követelt a civilizáció valódi és béke-bajnoka, az újabbkori utazók és a hit-térítők részéről. Innen magyarázható a bizalmatlanság is, melylyel a benszülött ama bajnokokkal való érintkezésben tanúsították és csak akkor hitértők és utazók bírtak a feketéktől bizonyos tekintetekben nyilatkozatokat kicsikarni, a kik velük szemben hosszú éveket az csak jóakarót és szeretetet tanúsítottak.

Livingstone, az afrikai doktor, volt az, a ki páratlan bánásmódjával a legtöbb fekete szívet meghódítani tudta, s bár utazásai közben feketékkel volt körülveve, mégis nem egyszer történt, mint maga mondja, hogy ha az itézőn véletlenül néger gyerekkel találkozott, az nagyot kiáltott jéjtében s a legközelebbi házába menekült. Még a fehérek dolga is kiterjedt az a felelem; Buchholtz pl. kért a benszülötték, hogy sétája közben ne szórjon el beirt papírdarabokat, különben kénytelenek lesznek az ilyen papírral beszört helyeket kerülni. A benszülötték nem tartózkodása egyszerűsind vallási dolgai megismerésének főakadályát képezte, a melyeket vázatosan előadni e felvilágosodás célja, a mely egyáltalán igen tisztelt hallgatóim becses figyelmét felhívni bátorodom. A másik főnehézség e tekintetben, s a mely szintén egyik oka a benszülötték megbízhatatlan közléseinek az, hogy sokszor ők magok sincsenek tisztában azzal, hogy mit hisznek, vagy inkább mit gyanítanak és mit tisztelnek. Őnők a vallás egyszerűsind tudomány, történeti hagyomány, költészet s bölcsészet. Nyelvökben van ugyan Isten, szellemélet jelentő szó, de az ahhoz kötött fogalmak magok sem értik. Több bizalmat helyeznek a kuruzslásba, a bűbájos erőbe, mint vallásukba. A legtöbbnél fogunk találkozni egy lény tisztelével, a melyhez azonban ritka helyen van tisztább fogalom köve; a legtöbb hatalmak sem ennek tulajdonítják, hanem a nagy számmal levő jó és rossz szellemeknek, melyeknek lakóhelyét mindenféle természeti és mesterséges tárgyak, az u. n. fetisek képezik ilyenek sok állat, növény, kő, szarvak, edények, gyöngyök, tükrök, a miket az európai gyarmatosítókól kapnak cserébe, aztán mindennem edények, cseppek, csontok s más effélé tárgyak, melyeket vagy magokra akasztanak mint amulettet, vagy az a célra készítet apró gnyűhókba, az u. n. fetisgnyűhókba helyeznek el, s ott aztán a fetisgnyűhók lakó szellemeknek engedelmesítő áldozatokat mutatnak el, azt híven, hogy e szellemek intézik az ember jó vagy balsorsát.

Hogy hisznek a lélek halál utáni életében, arról leginkább temetési s egyéb vallási szertartásai tanúskodnak. Azt hiszik a legtöbb helyen, hogy a megholtak lelke egy ideig a sír körül kóborol, azért hagyják a testet pár napig fedetlenül. Azt is hiszik, hogy a lélek az elhagyott testbe időközönként visszatér s azért időnként eltelt és itál visznek a sírhoz, melylyel a halottai-bál feltámadott táplálkozik. A léleknek a

holttestbe vagy valamely állatba vándorlata kuruzslóknak egyik kedvező foglalkozását képezi. Nagy hatást gyakorolnak rájuk a természetierők nyilatkozásai is. A villámok, mennydörgés, földrengés, vulkánok explóziók erőszakossága s a ragyogó égi testek látszólagos nyugalma melyen érintik kedélyüket. Ezrével találni emlékkövet az erdőkben, többnyire a villámcsapások helyén. A nap melege s hatása a föld életére háláérzettel, a hold és a csillagok titokzatos fénye misztikus félelemmel tölti el őket. Érdekes látni, hogyan akarják a hold foglalkozását előidéző gonosz szellemet a holdról elvarázsolni. Babonás félelemmel tölti el őket a tenger zúgása, a szél süvítése, az erdő bűgása, meg a hegyi patak cörgődezése is, mondja Ratzel legújabban megjelent szép ethnografiájában.

Más hatással van rájuk a megközelíthető természet, az állat- és növényvilág. Itt a vallás gyökerei összeszövődnek a költészettel. Állatok képezik a természetiepek legtöbb kosmogoniájának főbb szereplőit; ezek képezik a törzsek és törzsfőnökök genealogiájának kiinduló pontját. Innen származhat az embervő és ragadozó állatok tisztelete. És hogy teremtés-mondáikban nem közönséges fantázia nyilatkozik, ezt igen tisztelt hallgatóim előtt egy-két példával illusztrálni alább lesz alkalom.

Ezek előrebocsátása után szinte fölösleges megjegyezni, hogy vallásukban a babona is az égi testek tisztelete nem a legutolsó szerepet viszi. Összetöglálásképpen mondhatjuk, hogy vallásukat jellemzi az, hogy az istent az emberi fölé eléggé emelni nem tudják és hogy kevés benne az erkölcsi elem, inkább a szellem és kísértetben való hit az, melyhez jóslás, kuruzslás, az ezzel szorosán összekötött orvoslás és egyéb babonáság, végre a természeti tárgyak tisztelete fűződik.

Mintegy az afrikaiak vallási viszonyainak önálló s tudományos rendszerezése az adatok említett hiányossága és sokszor megbízhatatlansága folytán ez idő szerint még alig lehetséges, azért legalkalmasabbnak tartom az afrikai népeket e tekintetben a kontinensnek földrajzilag megkülömböztethető területek keretében tárgyalni.

Természetes kiinduló pontnak látszik a Felső Nilus vidéke és a hozzá tartozó keleti partvidék, mert ezektől északra vagy keletre irányú sakták, vagy az ismert mohamedanismus az uralkodó vallás. Ez utóbbi különben el van terjedve Afrika keleti partjának egész hosszán és csak a beljebb lakó törzsek követnek más afrikaiakéval rokon vallást. A galla és szomali törzsek közt a hitterítők hiába próbáltak szerenést, mert majdnem valamennyi tanítikus mohamedán. Krepf értesít bennünket e terítési sikertelen ségekről. Hiába beszéltek nekik angyalokról, az első emberpárról, megváltóról, apostolokról s egyebekről, hallani sem akartak erről és váltig azt hangoztatták, hogy hiszen nekik is van magangójuk — istenük — és büvéseik, csak oly feltétel alatt akarták a hitterítők meghallgatni, ha előbb esőt csinálnak számukra. Az esőcsináló az afrikaiak vallásában fontos szerepet játszanak, szerepük abban áll, hogy hosszabb szárazság idején kötelesek büvéseikkel esőt varázsolni a szárazság miatt szenvedő vidékre.

E büvésekre alkalmilag még vissza fogok térni. (Folytatása következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— A képviselő-választás városunkban szerdán volt. A pártok megmérköztek egymással, de most eredmény nélkül, mert általában szótöbbséget egy jelölt sem kapott és így egy második választás fogja eldönteni, hogy kik lesznek majd városunk képviselői. A választási küzdelem elég makacs és szívszű volt. Volt nagy sürgés-forgás, melyben a szavazó polgárok, kortések, deákok, ordító suszter-inasokon kívül különösen az asszonyok tüntek ki, kik a választási helyek közti tért egész nap elfoglalva tartották. Rendzavarás nem fordult elő, a mi újból bebizonyította városunk lakosságának gázdagságot, különben a hatóság részéről a leg-szélesebb körű intézkedések megtételek, hogy esetleges rendtelenségeknek idejekorán eleje vetessék. Különb magáról a választás menetéről és ennek eredményéről tudósításunk a következő: A választási akción nyolc óraor nyílt meg, a szavazás kilenc óraor kezdődött. A szavazás délelőtt tolyamán rendkívül lassan folyt. Déli 1 óraig a felsokirletben 367 szavazat adatott be, ebből esett Vámos Bélára 127, Horváth Ádárra 122, Székely Benedekre 118, bárom óraor Vámos Bélára 194, Horváth Ádárra 176, Székely Benedekre 143 szavazat esett; hat óra körül Vámos Bélára 331, Horváth Ádárra 292, Székelyre 186 szavazat adatott be; félkilenczór Vámos Béla 434, Horváth Ádám 460, Székely 191 szavazatot kapott. Ezután a szavazók gyéren jelentkezvén, Katona Zsigmond felnök a zárórát 3/4, 9 kor 3/4-10-re kitűzte. Ekkor a szavazás bezárattott és az elnök kihirdette az eredményt, mely szerint beadott összesen 1117 szavazat, melyből Vámos Béla 447, Horváth Ádám 474, Székely Benedekre 196 szavazat esett, s így abszolút többség nem lévén, a két legtöbb szavazatot nyert jelölt, Vámos Béla és Horváth Ádám között pótválasztás lesz. — Az alsokirletben a szavazás szintén nagyon lassan folyt; délután 1/2 óráig Tóth László kapott 124, Ugron Gábor 124, Csátár Zsigmond 69 szavazatot; négy óraor Tóth Lászlóra 184, Ugron Gáborra 216, Csátárra 116 szavazat esett; hat óra körül Tóth Lászlóra 274, Ugron Gáborra 337, Csátárra 141 szavazat esett. Ezután szavazók csak szorványosan érkezvén, Györfy Balázs elnök 6 1/2 óraor a zárórát 7 1/2 óraor kitűzte. Ekkor a szavazás lezárattott, elnök kihirdette az eredményt, mely szerint beadott összesen 792 szavazat, ebből Tóth László 287, Ugron Gábor 363, Csátár Zsigmond 142 szavazatot kapott, abszolút többség tehát nem lévén, a két legtöbb szavazatot kapott jelölt Tóth László és Ugron Gábor közt pótválasztás lesz.

— A szabadelvűpárt a mostani képviselőválasztásoknál országsszerte oly fényes diadalt aratott, mely még a legvéresebb függetlenségi kortéseket is lehangozja. Jajgatnak is e miatt az ellenzéki lapok. A szabadelvűpárt organumai azonban hagyják őket

kiabálni, mint a megvert gyereket, ki szégyenét így akarja megboszulni. A szabadelvűpárt győzelemről győzelemre vezetett zászlaját. Hadd beszéljenek itt a tények és helyettünk a következő számok világossátsák fel a választásokat a 410 kerületben megezett választás eredményéről. Megválasztott szabadelvűpárti: 258; mérsékelt ellenzéki: 43; függetlenségi párti: 75; pártokon kívüli: 7; nemzetiségi: 9; antisemita: 11. A szabadelvűpárt nyert 50 kerületet, veszett 30 kerületet, tiszta nyereségre 20 kerület; a mérsékelt ellenzék nyert 9 kerületet, veszett 24 kerületet, tiszta vesztesége 15 kerület; a függetlenségi párt nyert 26 kerületet, veszett 22 kerületet, tiszta nyeresége 4 kerület; a többi pártfrödekek mindannyian veszettek kerületeket. Ezen kimutatás szerint egyedül a szabadelvűpárt mutathat föl jelentékeny nyereséget, a függetlenségi párt által nyert egy-két kerület számba sem lévén vehető.

— Korteskedés. Kivánsiati vagyunk arra hogy a „Kecskeméti” mai száma fröm-mórában mily hangzatos fraziókkal fogja olvasói elé tálnai azt a néhány szótöbbséget, melyet mult szerdán a függetlenségi párt nyert. De volt is ám korteskedés, az egész armádia mozgósítva volt, a főkortések magok vitték a zászlókat, fogdatták a választókat még a választási színhelyen is, és ebben a munkában még a félegyházi iderándult főok-apostok is segítettek nekik. De el is kell ismerünk, hogy igen jóvá sen értik a népet félrevezetni, pedig jól tudják, hogy egyik jelöltjük sem fogja az ország sorsát megváltoztatni és jobbra fordítani. Tehát csak előre a vabank felelősség nélküli politikai elvekkal való szédítésben!

— A székői fürdő már készen van; oly izléssel és csinál van ez berendezve, hogy a legtölesigazottabb igényeknek is képes megfelelni. A város hatósága e fürdő kiépítése által egy, már rég és élénken érzett hiányt pótlót és fontos közegészségi követelményeknek felelt meg, a melyért méltán megérdemli a községség háláját. A férfi-uszoda f. hó 26-án fog megnyitattni. Alant közöljük a fürdő díjszabását, melynek kiváló előnye az, hogy rendkívül mérsékelt és olcsó, s így a fürdőt a szegényebb osztálynak is könnyen hozzáférhetővé teszi. Zárt fürdő díjai: Külön fürdőért 20 kr. Az uszodában 1 felöltött egyén fizet 12 kr. 12 éven alól levő gyermek fizet 6 kr. A gyermekgondozó cseléd 6 kr. Uszodruha 6 kr. Uszni tanítás díja egész idejére 9 frt. 1 óra 5 frt. Gyömöszölésért (massage) 20 kr. Idényjegy, pusztán fürdőért, felöltött egyéneknek 6 frt. 12 éven alól gyermekeknek 3 frt. Csolnak használatáért 1 óra 1 személytől 10 kr., ezenfelül együtt csolnakzó minden személytől 5 kr. Népfürdő díjai: Egy fürdés díja 2 kr. Csolnak használatáért 1 óra személyenként 5 kr.

— A központi választmány f. hó 23-án ülést tartván, tárgyalás alá vette a választási elnökök jelentéseit a választás lefolyásáról s a szükségesé vált pótválasztás megtartására f. é. július hó 7-ikét (Csütörtököt) tűzte ki. A választási elnökök és a bizottságok egyéb tagjai maradtak a voltak.

— Választási terrorizmus. Csodálatos az a vakmerőség és terrorizmus, melylyel

nyét, menjén át a Tiszán túl levő erdőbe ibolyáért, hogy legyen az esküvőjén olyan virág, minő kevés menyasszonynak szokott lenni: kora tavaszal tisztántúli ibolya.

Sajátságos babona-hite volt annak a Tisza melletti falunak, t. i. ha valaki ibolya, még pedig oly tisztántúli ibolyakoszorúval esküszik, melyet völgyéne sajt kezével tép le és visz el menyasszonyának, az folyton, de folyton megtartja szépségét és völgyéneheziszermet.

János meglepetten tekintett menyasszonyára. „Hát még mindig olyan szépséges? Hát még mindig olyan hü? Hogy kívánhatja tőlem ilyen időben, mikor a jó kutyát is kár kiverni a szabadba, hogy a tisztántúli erdőbe menjek ibolyát szedni?” kérde őn magában.

„Édes Örszem, nem látod mily erősen fut a szél s a Tisza oly óriási hullámokat vet, hogy a legnehezebb hajó sem biztos az elsüllyedéstől; egy hullám a csolnakomba csap és végem van, hogy kívánhatod tehát esküvőnk előtti napon így veszélyes út megvételét? Van nekid ibolyád elég; ha kevesled, megveszem az egész város ibolyáit és virágait, de azt, hogy oly roppant széiben valaki Tiszántútra menjen ibolyáért, nem kívánhatja senki senkinek, a kit szeret!”

„Tudtam, hogy megtagodod kéresemet, — válaszolt Örszi, mi alatt hiúsága teljes mértékben felébredt. — én a faluban legszebb lány nem érdemeljem meg völgyéneimtől, hogy kedvemért megtegye azt, mit a többi kevésbé szép lányok megkapnak völgyénektől, t. i. tisztántúli ibolyát a menyegzőre.”

E feleletre Angyal János nem volt elkészülve; ő azt hitte, sikerült már menyasszonya szívéből kiirtani a szépségébeni büszkeséget.

„Nagyon csodálom elbizakodottságot és büszkeségedet! Hidd el, nem illik egy léánynak olyannal dicsekedni, a mi a természet ajándoka; dicsekedhetel jószágoddal, erőnyeddal, mert ez a magadé; de szépségeddel soha! Én azt hittem, elhagytad már e terde szokásodat, és ime, ismét tapasztalom azoknak meglétét. A mi pedig az ibolyát illeti, szép időben hoztam volna kéresem nélkül is, de ilyen időben, ha igazán szeretsz és jó szíved van, nem kívánhatod kéresem teljesítését; de különbben miért kell épen tisztántúli ibolya, nem jó-e a városunkban nőtt? Avagy talán te is oly babonás vagy és hiszed azon mesét, mely azon tisztántúli ibolyáról szól? . . . Ne légy babonás drága egyetlenem, hidd el, szeretni foglak én ibolyád nélkül is halálomig, sőt még a halál után is szeretni foglak!”

„Hagyd el az üres beszédet, tettel állj élelem, nem pedig szavakkal. Ha szeretnél, nem kéretnél magad oly sokat, hanem magadtl is hoznál ibolyákat, hogy esküvésem külömb legyen a többi lányokénál; de elég sajnos az rám néve, hogy oly jegyesem van, ki legelső kéresem is megtagadja; még most csak jegyesed vagyok, hát még a most csak jegyesed leszek! Ezt a legelső kéresem tehát teljesíteni! Szégyelőd magad! Vagy talán félsz a víztől? Ily erős férfinak ily gyávnak lenni!

Angyal Jánosnak e szavakra a vér arezába szökött. Neki még ezt a szót „gyáva” nem merete senki sem kimondani, és ime, leendő felesége esküvőjük előtti napon e szóval meri őt sérteni.

Főlegyenesedett karszékeről és büszke, férfias hangon mondta: „jól van, átmegegyek a Tiszán, hozok nekid ibolyát, csak hogy gyávnak ne nézz! Adja Isten, hogy szerencsésen megérkezzen.”

— A szél mindig erősebben és erősebben fúj. A Tiszán óriássá növekedtek a hullámok s a kikötött hajókat iszonyúan tánczoltatta.

Vaj! ki merne most hajóra szállva átmenni a túlra? Ki lenne oly vakmerő és életével oly könnyen játszó, hogy a bősziült elemeket párbajra hívja?

Senki sincsen bizonyára. . . . De mégis van egy ember, ki neki vagy e vakmerő vállalatnak, mert becsületet és szóval sértették meg: „gyáva!” E vakmerő hajós Angyal János, Vári Örszi völgyéne. Ő neki vagy e hajmeresztő útnak, csak hogy bizonyítsa szive bátorságát és vitézségét. . . .

Bellelét egy kikötött csolnakba és elkezdett evezni. Iszonyú munkájába került ladikját előre tolni. A hullámok játszottak vele mint egy könnyű labdával; majd felemelkedett a ladikját az óriási hullámok, majd a mélységbe süllyesztették, hogy alig látszott ki ladikja a körülötte magasra emelkedő hullámok közül.

Nagy mehezen átért a túlpartra és megkezdte az erdőben az ibolyaszédést; minden egyes szál ibolya letépésénél elgondolta magában: „ez egy szállal is kevésbé látszom majd előtte gyávnak”. . . .

Bévegözvén az ibolyaszédést, visszaindult csolnakjához. A szél még hevesebben fújt s daczára a tavasznak, a lég rendkívül hívós volt. Karjai nem bírták a csolnak kormányát, egy hullám megragadja járművét, feldobta a levegőbe. és a vihar tombolt tovább.

Vári Örszi várta völgyéneát az ibolyákkal, várta, várta; és az nem jött. Iszonyú sejtelen fogta el szívet; nem volt sehol maradása; lelkiismerete furdalta, egy hely-

ról a másakra fízte. . . . már megbánta régen, hogy elküldte völgyéneát, de késő volt, a megtörtént nem lehetett többé meg nem történté tenni.

Egy reménye volt, hátha nem ment a Tisza túlsó partjára völgyéne. Másnap összejött a vendégség a lakadalomra, és a völgyéne nem volt még jelen. Keresték mindennél, de nem találták. Ekkor a mint Vári Örszi előadta sejtelmét, csolnakra ült néhány ember és keresték Angyal Jánost. A szél megszünvén, gyorsan haladhattak, s csakhamar lálták egy üres csolnakot, melyet a víz lefelé vitt; széllet görösesen ragadta meg kezeivel egy holt ember. Megismerték, hogy az Angyal János.

Midőn e rettenetes hírt Vári Örszi meghallotta, eszméletlenül rogyott le a földre s a legzorsogabb ápolás után sem javult állapota. Sokáig, igen sokáig volt beteg; később teste ugyan meggyógyult, de lelke, ép esze örökké beteg maradt.

Az idő folyik. Angyal János sirját rég bennéte volna már a fű, ha egy örült nő nem irtaná le a sirról a füvet, és virágot nem ültetne a sirra; s munkálkodás, illető leg virágültetés közben dalolja a fentebb leirt dalt:

Hozza nekem Jánosom az ibolyát,
Aból fozok én magoknak koronát;
Azt tenem majd hollagnak hajamra
És így megegy Jánosommal templomba.

Vári Örszi kezdé lassanként szépségét veszíteni; az előbbi júniói alak roskadoz, összébb aszík és elméje még sem gyogyul; az folyton beteg és beteg lesz örökké. A falu népe rendkívüli tisztelettel viseltetik iránta; soha, még csak szóval sem bántán meg az általuk ibolya örültjének nevezett szerencsétlent!

Schlesinger Ödön.

